

بِسْمِ الرَّحْمَنِ الرَّحِيمِ

پیشگی تطبیقی گزیده‌ای از
دستور زبان فارسی، عربی و
انگلیسی

مؤلفان:

اکرم نوبختی - زهرا رحیمی

انتشارات چتر دانش

سرشناسه	: نویختی، اکرم، ۱۳۶۳ -
عنوان و نام پدیدآور	: بررسی تطبیقی گزیده‌ای از دستور زبان فارسی، عربی و انگلیسی / مولفان اکرم نویختی، زهرا رحیمی.
مشخصات نشر	: تهران: چتر دانش، ۱۳۹۸.
مشخصات ظاهری	: ۱۱۵ ص.
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۳۴۴-۲
وضعیت فهرست نویسی: فیبا	
داشت	: کتابنامه: ص. ۱۱۵.
موضوع	: فارسی -- دستور زبان تطبیقی -- انگلیسی
موضوع	: Persian language -- Grammar, Comparative -- English
موضوع	: فارسی -- دستور زبان تطبیقی -- عربی
موضوع	: Persian language -- Grammar, Comparative -- Arabic
موضوع	: دستور زبان تطبیقی
موضوع	: Grammar, Comparative and General
شناسه افزوده	: رحیمی، زهرا، ۱۳۷۴ -
رده بندی کنگره	: ۸۳
رده بندی دیویی	: ۴۵۵
شماره کتابشناسی ملی	: ۵۷۷۰۶۲۸

نام کتاب	: بررسی تطبیقی گزیده‌ای از دستور زبان فارسی، عربی و انگلیسی
ناشر	: چتر دانش
مؤلفان	: اکرم نویختی- زهرا رحیمی
نوبت و سال چاپ	: اول- ۱۳۹۸
شمارگان	: ۱۰۰۰
شابک	: ۹۷۸-۶۰۰-۴۱۰-۳۴۴-۲
قیمت	: ۱۵۰۰۰ تومان

فروشگاه مرکزی: تهران، میدان انقلاب، خمینری جاوید(اردیبهشت شمالی)، پلاک ۸۸

تلفن مرکز پخش: ۶۶۴۹۲۳۲۷ - تلفن فروشگاه کتاب: ۶۶۴۰۲۳۵۳

پست الکترونیک: nashr.chatr@gmail.com

کلیه حقوق برای مؤلف و ناشر محفوظ است.

مقدمه مؤلف

اللهم اجعلني من ظلمات الوهم و اكرمني بالنور الفهم، اللهم افتح علينا ابواب
رحمتك و انشر علينا خزائن علومك

سیاس بی‌کران پروردگار یکتا را که هستی‌مان بخشیده و به طریق علم و دانش،
نمونه‌مان شده و به همنشینی رهروان علم و دانش مفتخرمان نمود و خوشه‌چینی از
علم و معرفت را روزی‌مان ساخت. آفریدگاری که درهای رحمت را بر ما گشود و فرصتی
عطا فرموده‌اند خدایش را در طریق علم بیازماید.

آموختن دست هر زبان، آگاهی علمی به آن زبان است. این آگاهی منشاء بسیاری از
عملکردهای درست‌بانی است؛ عملکردهایی از قبیل استفاده مناسب و منطقی از زبان
به‌عنوان ابزار سارماند، هتدخ‌نجر و ذهن، آموزش درست زبان‌های خارجی و توفیق در
برقراری ارتباط گفتاری و نوشتاری.

بررسی زبان‌های عربی و اسلامی در مقابل زبان فارسی با استناد به شیوه‌های
زبان‌شناسی مقابله‌ای نشان می‌دهد ساختار نحوی زبان عربی که یکی از زبان‌های سامی
است بسیار متفاوت از زبان‌های هندواروپایی از قبیل زبان انگلیسی و زبان فارسی است؛
در نتیجه تطبیق آن برای زبان‌آموزان دشوار است. این بررسی حاکی از آن است
که ساختار زبان عربی که یکی از زبان‌های سامی است در، نشانه‌ها، جایگاه فعل،
فعل اسنادی، صفت و موصوف، علامت جمع، افعال مجهول، مجهول سید، جنسیت،
اسامی اشاره، جملات مرکب، عدد اسم و مصدر متفاوت از زبان‌های هندواروپایی از
قبیل انگلیسی و فارسی است.

با توجه به اهمیت پژوهش‌های مبتنی بر مقایسه زبان‌های مختلف و تأثیر آن در کشف حلقه‌های
ارتباطی زبان‌ها، باید بگوییم دستاورد بررسی مباحث دستور زبان در زبان فارسی، عربی و
انگلیسی به این صورت است که نوع بیان جمله در زبان فارسی و عربی و انگلیسی با وجود
شباهت‌های چشمگیر در برخی مباحث، اختلافاتی نیز دارند به گونه‌ای که جمله‌واره‌ها (توابع) در

زبان فارسی با همان شیوه بیان در زبان عربی از منظر دستور پژوهشگران زبان فارسی و نحویون زبان عربی با دو بیان مختلف بیان می شود و اختلافاتی دیگر که در بالا ذکر شود.

هر زبانی قواعد و نظام خاص خود را دارد؛ اما بسته به اینکه اصل و ریشه آنها از یک ریشه منتهی شده باشد، تشابهات آنها بیشتر است. مبنای این کتاب، زبان فارسی، گونه سر فارسی نوشتاری معیار کتاب های درسی امروز، و سپس تطبیق آن با زبان عربی و انگلیسی است. ضمن اینکه قواعد و اصول شناخته شده این زبان ها با وجود اشتراک در سامی بودن دارند و اروپایی بودن، دارای تفاوت های بسیاری نیز هستند؛ در نتیجه برخی مباحث در زبان فارسی دارای همان مباحث متناظر در زبان عربی و انگلیسی است و از طرف دیگر برای مباحث غیرمتناظر تلاش شده است در ذیل مباحث فارسی غیرمتناظر، شباهتی چه از نظر اسم، صفت، فعل و ... یافت شده و نگارش شود و هدف تطبیق جزء به جزء این زبان ها، چرا که هر زبان قواعد خاص خود را دارد؛ بلکه هدف کنار هم قرار دادن این زبان ها با مباحث متناظر و حتی غیرمتناظر در برخی مباحث، جهت ابتکاری نو در ایجاد انگیزه برای زبان آموزان محترم در کمک به فرآیند یادگیری است، به امید اینکه توفیق یابم جز خدمت به خلق او نکوشم.

« از خانواده دلسوز و مهربانم و همسرم که همیشه مشوق و تکیه گاه من بوده اند، کمال تشکر و قدردانی را دارم.

« از استاد شایسته، صبور و با تقوا آقای دکتر رحیمی، تشکر می نمایم که با حسن خلق و فروتنی از هیچ کمکی در این عرصه بر من دریغ ننمودند.

« از همیاری و کمک سرکار خانم محبوبه نوبختی، دانش آموخته زبان و ادبیات فارسی، تقدیر و تشکر می نمایم.

« از آقای فرزاد دانشور مدیریت محترم مؤسسه آموزش عالی آزاد چتر دانش و همکاران ایشان در این مجموعه قدردانی می نمایم.

فهرست

۹.....	ساختار زبان.....
۱۱.....	گروه اسمی.....
۱۳.....	صفت اشاره.....
۱۵.....	صفت پرسشی.....
۱۸.....	صفت تعجبی.....
۲۰.....	صفت عالی.....
۲۲.....	صفات شهادتی، شی اصلی و تفضیلی.....
۲۵.....	نشانه‌های جملی.....
۳۲.....	مضاف به.....
۳۵.....	صفت و موصوف.....
۳۹.....	معرفه و نکره.....
۴۱.....	انواع اسم.....
۴۵.....	ضمیر.....
۴۹.....	نقش‌های اصلی و تبعی.....
۵۲.....	گروه فعلی.....
۵۵.....	زمان فعل.....
۵۸.....	ساختار فعل و طریق ساخت آن.....
۶۰.....	ساخت زمان فعل‌ها.....
۶۳.....	زمان حال.....
۶۵.....	زمان آینده.....
۶۷.....	کاربرد زمان افعال.....
۷۰.....	افعال لازم و متعدی.....
۷۳.....	معلوم و مجهول.....
۷۷.....	فعل ساده و مرکب.....
۸۱.....	فعل کمکی.....

۸۴	تعریف جمله و ساختار آن
۸۶	اجزاء جمله
۹۰	انواع جمله
۹۲	جمله‌های سه جزئی و اجزاء آن
۱۰۱	جمله‌های چهار جزئی و اجزاء آن
۱۰۷	جملات استثنایی
۱۱۲	گروه قبری
۱۱۵	منابع

همان طور که در بخش مقدمه کتاب ذکر نمودم، هر زبانی قواعد و نظام خاص خود را دارد، اما بسته به اینکه اصل و ریشه آنها از یک ریشه منشعب شده باشد، مشابهات آنها بیشتر است.

مبنای این کتاب، زبان فارسی، گونه نشر فارسی نوشتاری، معیار کتاب‌های درسی امروز، و سپس تطبیق آن با زبان عربی و انگلیسی است. ضمن اینکه با وجود اشتراکات فراوان در قواعد و اصول، دارای تفاوت‌های بسیاری نیز می‌باشد. در نتیجه برخی از مباحث کتاب پیش رو دارای همان مباحث متناظر در زبان فارسی، عربی و انگلیسی است که در بخش اول کتاب به آن پرداخته شده است. این مباحث شامل، گروه اسمی، صفات اشاره، پرسش، تعجبی، عالی، صفات اصلی، تفضیلی، مفرد و جمع، مضاف‌الیه، صفت و موصوف، معرفه و نکره، انواع اسم و ضمیر، فعل‌های اصلی و تبعی، گروه فعلی و ساختار آن، زمان فعل‌ها و کاربرد آنها، افعال لازم و متعدی، معلوم و مجهول، فعل ساده و مرکب، فعل کمکی می‌باشد که به تمام این مباحث به اختصار پرداخته شده است.